

Maliye Bakanlığı Uygulamalarıyla Elektronik İşlemler

UYARI: Makale'nin tamamına, sitemize üye girişi yaptıktan sonra ulaşabilirsiniz. Siteye üye değilseniz, lütfen ÜYE OL butonuna tıklayarak üye olunuz. Üyelik esnasında, girilen bilgilerin şüpheli olması halinde, üyeliğiniz silinecektir.

Maliye Bakanlığı Uygulamalarıyla Elektronik İşlemler

Mahmut Bülent YILDIRIM
Yeminli Mali Müşavir

I-GİRİŞ:

Gelişen teknoloji, e ticaret, küresel ekonomik gelişmeler ticaretin ve verginin boyutlarını değiştirmekte ve mükellefler bu gelişmelere hem ticari faaliyet olarak hem de muhasebe ve finans altyapısı olarak ayak uydurmak zorundadırlar. Bankacılık sektörünün ön ayak olduğu internetin yaygın kullanımına kamu yönetimi de kayıtsız kalmadığını ve kamu idarelerinin de bu değişime ayak uydurduğunu görmekteyiz. Ülkemizde başta Maliye Bakanlığı olmak üzere Çalışma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının da internet üzerinden işlemlerinin arttığı bir gerçektir. Bu çalışmada Maliye Bakanlığı tarafından hali hazırda uygulanan ve 2016 başından itibaren uygulanması planlanmış olan e uygulamalarla ilgili bilgilendirme yapılması amaçlanmaktadır. Maliye Bakanlığının (Gelir İdaresi Başkanlığı) İnternet vergi dairesi ve e beyanname ile başlatmış olduğu uygulamalar e fatura e defter, e yoklama, e arşiv ve e tebligat uygulamalarıyla devam etmektedir.

II-e UYGULAMALAR NELERDİR?

Bu bölümde mükellefler için önem arzeden ve yukarıda saymış olduğumuz e fatura e

defter, e yoklama, e arşiv ve e tebligat e uygulamalarına kısaca değinilecektir.

1-e Fatura e Defter Uygulaması:

e-fatura, Ülkemizde ilk olarak 05.03.2010 tarihinde 397 sıra no.lu VUK tebliği ile yürürlüğe girmiştir. e-fatura; veri format ve standardı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen, Vergi Usul Kanunu gereği bir faturada yer alması gereken bilgilerin içerisinde yer aldığı, satıcı ve alıcı arasındaki iletiminin merkezi bir platform (GİB) üzerinden gerçekleştirildiği elektronik bir belgedir. E-fatura, kâğıt fatura ile aynı hukuki niteliklere sahiptir. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yönetilen e-fatura uygulamasında amaç tek format ve standarda göre satıcı ve alıcı arasında güvenli, zaman ve maliyet tasarrufu sağlayan bir sistem oluşturmaktır. İlk uygulamasında bu uygulamadan sadece tüzel kişiler faydalanabilirken 416 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu tebliği ile gerçek kişilere de e-fatura uygulamasına dahil olma hakkı tanınmıştır. 421 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Tebliği ile de aşağıdaki mükelleflerin elektronik fatura ve elektronik deftere geçmelerinin zorunlu olduğu açıklanmıştır.

Bunlar;

a) 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 25 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar.

b) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 10 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar.

454 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Tebliği ile de uygulamanın kapsamı daha da genişletilerek ilave olarak aşağıdaki mükellefler de kapsama dahil edilmiştir.

a) 2014 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı 10 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler.

b) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli I sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'ndan lisans alan mükellefler. Bayilik lisansı olanlar, münhasıran bu lisansa sahip olmaları nedeniyle bu bent kapsamında değerlendirilmeyecektir.

c) Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli III sayılı listedeki malları imal, inşa ve ithal eden mükellefler.

(a) bendindeki şartı, 2014 hesap döneminde sağlayan mükellefler 1/1/2016 tarihinden itibaren, 2015 veya müteakip hesap dönemlerinde sağlayan mükellefler ise ilgili hesap dönemine ilişkin gelir/kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği tarihi takip eden hesap döneminin başından itibaren, (b) ve (c) bentlerinde sayılanlardan bu Tebliğin yayım tarihinden önce lisans alan veya mükellefiyet tesis ettirenler 1/1/2016 tarihinden itibaren, Tebliğin yayım tarihinden sonra lisans alan veya mükellefiyet tesis ettirenler ise, lisans aldıkları ya da mükellefiyet tesis ettirdikleri tarihi izleyen hesap döneminin başından itibaren elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçmek zorundadır. Bununla birlikte, lisans ya da mükellefiyet tesis tarihi ile izleyen hesap dönemi arasındaki sürenin üç aydan kısa olması halinde isteyen mükellefler bir sonraki hesap döneminin başından itibaren elektronik defter tutabilecekler ve e-Fatura uygulamasına geçebileceklerdir.

Ayrıca, e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerden, Katma Değer Vergisi Kanununun 11 inci maddesi kapsamındaki mal ihracı ve yolcu beraberli eşya ihracı (Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satışlar) kapsamında fatura düzenleyecek olanlar, bahsi geçen faturalarını da 1/1/2016 tarihinden itibaren e-fatura olarak düzenleyeceklerdir.

2- e Yoklama:

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 132/A maddesinin vermiş olduğu yetkiye istinaden 453 sıra nolu Vergi Usul Kanunu ile getirilen bir uygulamadır. Söz konusu uygulamayla, Elektronik Yoklama Sistemi ile yoklama talebinin oluşturulması, oluşturulan talebin yoklamaya yetkililere iletilmesi, yoklama fişinin oluşturulması, kayıt altına alınması ve onaylanması ile yoklama fişinin ilgisine iletilmesi işlemleri elektronik ortamda gerçekleştirilecektir. Böylelikle Yoklama fişlerinin elektronik ortamda oluşturularak kayıt altına alınması, bunların elektronik imza araçları ile onaylanması ya da formun ıslak olarak imzalanması, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında ilgili kişilere gönderilmesi esas olmakla birlikte, yoklama faaliyetinin herhangi bir nedenle elektronik ortamda yürütülememesi halinde söz konusu işlemler genel hükümler doğrultusunda yerine getirilecektir.

Burada amaçlanan, yoklama faaliyetlerinin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması için gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması ve bu faaliyetlerin dinamik ve

organize bir yapıda yürütülmesidir. Uygulamaya Eylül 2015 tarihi itibariyle başlamıştır.

3- e arşiv uygulaması:

e-Arşiv uygulaması, 30.12.2013 tarih ve 433 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yürürlüğe girmiş, 30.12.2014 tarih 29221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 443 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de bir takım değişiklikler yapılmıştır.

e- Arşiv; Vergi Usul Kanunu uyarınca kağıt ortamında düzenlenmek, muhafaza ve ibraz edilmek zorunluluğu bulunan faturanın elektronik ortamda düzenlenmesi ve ikinci nüshasının elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesine imkan tanıyan uygulamadır. e-Arşiv uygulaması bir arşiv hizmeti olmayıp e-fatura uygulaması dışında kalan mükelleflere düzenlenen faturaların;

-Elektronik ortamda düzenlenmesi,

-İletilmesi,

-İkinci nüshalarının elektronik ortamda muhafazası,

-İstenildiğinde ibraz edilmesi

uygulamasıdır.

Yapılmış olan düzenlemeye göre; İnternet üzerinden mal ve hizmet satışı yapan ve 2014 yılı gelir tablosu brüt satış hasılatı 5.000.000 TL ve üzerinden olan mükellefler 01.01.2016 tarihine kadar e-Arşiv uygulamasına geçmek zorundadır. Ancak, internet üzerinden yaptıkları satışlarda münhasıran bilet, sigorta poliçesi v.b. belgeleri düzenleyenlerin bu zorunluluğu bulunmamaktadır. Diğer mükellefler için e-Arşiv Uygulamasına geçmek zorunlu olmayıp, isterlerse e-Arşiv başvurusu yaparak uygulamaya geçmeleri mümkündür.

Kapsama giren mükelleflerin;

a) e-fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflere düzenleyecekleri faturaları, 397 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine (e-fatura) göre e-fatura olarak oluşturmak, iletmek, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmek zorundadırlar.

b) e-fatura uygulamasına kayıtlı olmayan mükelleflere düzenledikleri faturaları, e-arşiv uygulaması kapsamında oluşturmak, kağıt ortamında göndermek ve oluşturulan faturaların ikinci nüshasını elektronik ortamda muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmek zorundadırlar. Bununla birlikte, e-arşiv uygulaması kapsamında oluşturdukları faturaları

alıcısının talebi doğrultusunda, www.efatura.gov.tr internet adresinde yayımlanan e-fatura format ve standardını kullanmak ve de söz konusu faturanın basılabilir görüntüsünü de eklemek şartıyla, müşterilerine elektronik ortamda da iletebilirler. Bu durumda e-Arşiv faturasının ayrıca kağıda basılmasına gerek bulunmamaktadır.

c) Vergi mükellefi olmayanlara düzenledikleri faturaları, e-arşiv uygulaması kapsamında oluşturmak, müşterilerin talebi doğrultusunda elektronik ortamda iletmek veya kağıt ortamında göndermek ve oluşturulan faturaların ikinci nüshasını elektronik ortamda muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmek zorundadırlar.

4- e Tebligat Uygulaması:

213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 107/A maddesinin vermiş olduğu yetkiye istinaden 27.08.2015 tarih ve 456 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Tebliği ile getirilmiş olan bir uygulamadır.

Söz konusu düzenleme ile;elektronik adres kullanma zorunluluğu getirilen ve kendisine elektronik ortamda tebliğ yapılabilecek olanlar aşağıda belirtilmiştir

A) - Kurumlar vergisi mükellefleri

B)-Ticari, zirai ve mesleki kazanç yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar (Kazançları basit usulde tespit edilenlerle , gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçiler hariç)

C)- İsteğe bağlı olarak kendilerine elektronik tebligat yapılmasını talep edenler.

Dolayısıyla sürekli mükellefiyet tesis ettirmiş olan gerçek ve tüzel kişi mükellefler ile sürekli mükellefiyeti olmayıp ta elektronik tebligat yapılmasını isteyenlerin tebliğleri elektronik ortamda yapılacaktır.

Söz konusu uygulamaya 01.01.2016 tarihinden itibaren başlanılacaktır. Buna göre mükelleflerin gerçek ve tüzel kişiler için ayrı ayrı olmak üzere “Elektronik Tebligat Talep Bildirimi” ne gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı buldukları vergi dairesine vermeleri gerekmektedir. Bu mükellefler, söz konusu bildirim kanuni temsilcileri veya elektronik tebligat sistemi ile ilgili işlemleri yapmaya yönelik özel yetki içeren noterde verilmiş vekâletnameyle yetkili kılınan kişiler aracılığıyla bizzat teslim edeceklerdir.

1.1.2016 dan sonra mükellefiyet tesis ettiren gelir vergisi mükellefleri mükellefiyet tesisi sırasında, kurumlar vergisi mükellefleri işe başlama tarihini takip eden 15 gün içerisinde Elektronik Tebligat Talep Bildiriminde bulunmak zorundadır.

III-SONUÇ:

Küreselleşmeye paralel olarak bilişim dünyasındaki gelişmeler özel sektör işletmeleri tarafından yakından takip edilmekte hatta öncülük edilmektedir. Bu kapsamda ülkemizde de kamu idaresi bilişim uygulamalarına kayıtsız kalmamış ve uygulamaları yakından takip etmektedir. Bu çalışmamızda Maliye Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığının uygulamaya koyduğu veya uygulamaya girecek olan elektronik uygulamalardan mükellefleri önemli ölçüde ilgilendiren birkaç uygulamaya hatırlatma amaçlı olarak kısaca değinilmiştir. Okuyuculara faydalı olması dileğimle..

Kaynak: alomaliye.com

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA